

Mistä keinoja tukea ihmisten kiinnittymistä

Itä-Suomen sosiaalityön päivät Kolilla 13-14.11.2007
Kehittämispäällikkö Elina Pajula, Sosiaali- ja terveysturvan
keskusliitto ry

Työ, toimeentulo ja osallisuus- hanke

- ♡ toteuttaa Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry. (STKL)
 - kenttäkierros, kansalaiskysely, vaikuttamistoiminta
- ♡ etsiä ja kehittää menetelmiä, väyliä ja orientaatiota kansalaisnäkökulman eteenpäin viemiseksi aluekehityksessä
- ♡ edistää kansalaisten osallistumista asuin- ja elinympäristönsä kehittämisessä
- ♡ demokratiavaje
 - laskevat äänestysprosentit
 - kansalaisten kokemus vaikuttamismahdollisuuksien puutteista; mm. kansalaiskyselyjen tulokset
- ♡ tarve kansalaisilta suoraan kerätylle tiedolle palvelujen ja kehittämistoiminnan tarpeisiin
- ♡ erityisenä haasteena kysymys; miten tavoittaa palvelujärjestelmän ulkopuolelle eri syistä joutuneiden ihmisten ääni

Kenttäkierroksella tavatut päättäjät ja viranomaiset, 173 henkilöä

- ♡ Vaalipaneelit Nurmes, Kitee, Jns, Kuopio, Varkaus, Iisalmi
- ♡ Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto/Hyvinvointiryhmä
- ♡ Sosiaalialan kehittämishankkeen Itä-Suomen johtoryhmä
- ♡ Kelan Itä-Suomen toimistojen johdon kokous
- ♡ Joensuun kaupunginsihteeri Jari Horttanainen
- ♡ ISO, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon maakuntajaokset
- ♡ Ohjausryhmä
- ♡ Pohjois-Karjalan sosiaalijohto ja Pohjois-Karjalan kunnanjohtajat
- ♡ Joensuun sosiaali- ja terveysturvan strateginen johtoryhmä
- ♡ Itä-Suomen sosiaali- ja potilasasiamiehet

Kenttäkierros: järjestöt, 61 henkilöä

- ♡ Keski-Karjalan järjestökokous
- ♡ Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon sosiaaliturvayhdistysten hallitukset
- ♡ Kanava-tiimi
- ♡ Järjestöfoorumin valmisteleva työryhmä ja Järjestöfoorumi Joensuussa
- ♡ Järjestöjen Itä-Suomen aluetyöntekijöiden tapaaminen Kuopiossa
- ♡ Järjestöfoorumit Lieksa ja Kitee

Kenttäkierros: kansalaisryhmät, 172 henkilöä

- ♡ Ikäihmiset; Kaskituvan vanhusten kerho, Lieksa
- ♡ Lieksan työttömät
- ♡ Hyvinvointia kohtaamisesta –päivät Seinäjoella:bussimatkan osallistujat
- ♡ venäläisten naisten ryhmä, Rantakylä
- ♡ A-kilta Joensuussa ja Mieli maasta-ryhmä Joensuussa
- ♡ Hoitokoti Helppi, Uimaharju
- ♡ MLL:n perhekahvila Utrassa
- ♡ Mielenterveyskuntoutujien klubitalo, Outokumpu
- ♡ Outokummun mielenterveysyhdistys Välke ry
- ♡ Pyhäselän yläkoulun ysiluokat (2 x)
- ♡ Time Out
- ♡ Hyttitien kansalaistapaaminen
- ♡ Näkövammaisten naisten vertaisryhmä, Invalidiliiton kirjoittajakerho Joensuussa

Kehittämiskysymyksiä

- ♡ pääosa vaikuttamisesta verkossa, uudet ponnistukset liittyvät lähinnä uuteen teknologiaan
- ♡ halutaanko tavoittaa ja miten tavoitetaan kansalaisia, jotka nettimaailman ulkopuolella
- ♡ entä kansalaisia, jotka ovat ”kaiken” ulkopuolella
- ♡ tunnistetaanko kansalaisena vaikuttamista ylipäättään
- ♡ mistä puhutaan kun puhutaan vaikuttamisesta
- ♡ jos yhteisö madaltaa vaikuttamisen kynnyistä: miten tuetaan:
 - yhteisöjen syntymistä ja elinvoimaa
 - ihmisten, erityisesti syrjäytyneiden pääsyä yhteisöjen luo

Vahvuudet

- ♡ aktiivisella kansalaisella monia vaikuttamisen kanavia
- ♡ yhteisöt tukevat ihmisten voimavaroja
- ♡ yhteisön kautta on helpompi vaikuttaa kuin yksilönä
- ♡ päättäjillä ja viranomaisilla kiinnostusta kehittää uusia vaikuttamisen tapoja
- ♡ kansalaisryhmät näkevät vaikuttamisen kehittämisen tärkeänä

Heikkoudet

- ♡ vaikuttaminen nähdään usein pelkkänä äänestämisenä
- ♡ vaikuttamattomuus nähdään helposti pelkästään ihmisen omana vapaaehtoisena valintana
- ♡ vaikuttamista tai sen vajeita ei pidetä tärkeänä
- ♡ kansalaisten omaehtoista aktiivisuutta esim. lehtikirjoittelua ei pidetä kannatettavana
- ♡ kansalaisnäkökulman systemaattisempaa keräämistä vastustetaan

Uhat

- ♡ kaikki vaikuttaminen ja viranomaisten ja kansalaisten vuoropuhelu viedään nettiin
- ♡ myös vaikuttamistoiminta polarisoituu: hyväosaisten ääni kuuluu, huono-osaiset syrjäytyvät entisestään
- ♡ kunnista tulee palvelutehtaita, joissa kuntalaisista tulee asiakkaita ja kansalaisena toimiminen jää toisarvoiseksi

Mahdollisuudet

- ♡ kansalaisten äänen kuulumiseksi etsitään tietoisesti uusia kanavia, mahdollisuuksia ja rakenteita
- ♡ kansalaisten omat ideat hyödynnetään
- ♡ toimintaedellytykset uusien yhteisöjen rakentumiselle turvataan
- ♡ kuntaliitoksissa ja palvelurakenteiden uudistamisessa otetaan huomioon kansalaisten ääni